

Norvēģija pārpludina Eiropu ar lētu apaļkoksni

Avoti: Eurostat un LMSP

Eurostat rīcībā esošie muitas dati liecina, ka janvārī Eiropas Savienības apaļkoksnes imports salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieaudzis par 19 %, sasniedzot 554 600 m³. Norvēģu skujkoki dominē ar 85,7 % tirgus daļu, bet vidējās cenas nokritušās līdz pat 92 eiro par vienu kubikmetru, kas ir zemākais rādītājs kopš 2025. gada janvāra

Šo situāciju pilnībā veicināja salīdzinoši lētas skujkoksnes pieplūdums no Norvēģijas, kas Eiropas Savienības baļķu importa vidējās cenas pazemināja līdz zemākajam līmenim vismaz pēdējo divpadsmit mēnešu laikā. *Eurostat* apkopo muitas datus, lai monitorētu importu visās 27 Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Norvēģijas eksports uz Eiropas Savienību šī gada janvārī, salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, palielinājās par 21,4 % un sasniedza 475 500 kubikmetru apjomu. Norvēģi palielināja savu daļu Eiropas Savienības apaļkoksnes importā no 79,3 % decembrī līdz 85,7 %. Vienlaikus samazinājās Norvēģijas apaļkoksnes cenas, kas kritās par 17,8 % līdz 78 eiro par kubikmetru, tādējādi pazeminot vidējo cenu visā Eiropas Savienībā līdz 92 eiro. Tas ir par 14 % mazāk nekā decembrī un par 7 % zemāk nekā tas bija pagājušajā gada janvārī reģistrētie 98 eiro par koksnes kubikmetru.

Tajā pašā laikā Brazīlija saglabāja savu pozīciju kā otrā lielākā piegādātāja ar 6 % daļu, - 33 200 kubikmetriem, cena bija 93 EUR par 1 kbm. Šveice veidoja 3,9 % no kopējā apjoma ar ievērojami augstāku cenu, tie bija 139 EUR par kubikmetru. Īrija reģistrēja mēneša krasāko proporcionālo izmaiņu, apjomiem pieaugot par 246,7 % līdz 10 300 kubikmetriem, bet cena bija tikai 51 eiro par kubikmetru, lai gan tās 1,9 % apjoma daļa padara šo rādītāju drīzāk par statistisku izņēmumu, nevis strukturālu izmaiņu.

Centrālāfrikas Republika, kas decembrī praktiski nebija iekļauta statistikā, piedzīvoja kāpumu par 597,3 procentiem līdz 1 580 kubikmetriem. Cena par koksnes kubikmetru sasniedza 516 EUR, - tas ir tās augstākais reģistrētais apjoms, kas ievests no šīs valsts

Eiropas Savienībā un šis rādītājs būtu jāņem vērā arī turpmākajos mēnešos, lai spriestu par tendencēm.

Tropu koksnes baļķi, ko pludina pa upēm uz eksporta ostām ir tirdzniecības plūsma, kas gandrīz pilnībā izzudusi no Eiropas importa reģistriem. Jānorāda, ka 2026. gada janvārī Eiropas Savienību sasniedza tikai 737 kubikmetri tropu baļķu, jo ES Atmežošanas regulas (*EUDR*) prasību ievērošanas spiediens un Centrālās Āfrikas eksporta ierobežojumi turpina samazināt kādreiz šo tik nozīmīgo piegāžu apjomus.

Lielbritānijas baļķu eksports ir dramatiski samazinājies

Saskaņā ar jaunajiem datiem zāģbaļķu eksports no Apvienotās Karalistes uz Eiropas Savienību janvārī samazinājās par 82,8 % salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Apjoms sasniedza tikai 6080 kubikmetrus, tādējādi zaudējot 7,1 % no decembra tirgus daļas. Tas saglabājās tikai 1,1 % apmērā. Apvienotās Karalistes koksnes cenas pieauga par 51,1 % līdz 111 EUR par kubikmetru. Apvienotā Karaliste 2025. gadā bija viena no stabilākajām piegādātājām Eiropas tirgos, tāpēc šis pēkšņais eksporta apjoma kritums ir īpaši nozīmīgs. Viena laicīgais apjoma kritums un cenu kāpums liecina par baļķu piedāvājuma pārtraukumu Lielbritānijā, nevis par pieprasījuma samazināšanos Eiropā.

Pēc sugu sadalījuma skujkoku kokmateriāli, kas gandrīz visi ir Norvēģijas egle un priede, janvārī veidoja 486 300 kubikmetrus jeb 87,9 % no visa kokmateriālu importa Eiropas Savienībā, savukārt lapu koku koksnes apjoms bija 65 600 kubikmetri. Tropiskā koksne bija tikai 737 kubikmetri. Tropu kokmateriālu apjoma gandrīz pilnīgā neesamība atbilst samazināšanās tendencei Eiropas Savienības iepirkumos no tropu reģioniem, ko ietekmējusi Atmežošanas regulas (*EUDR*) prasību spiediens, kā arī straujais importa samazinājums no Centrālās Āfrikas 2024. un 2025. gadā.

Janvāra rādītāji ir publicēti laikā, kad Eiropas Savienības līderi izrāda piesardzīgu optimismu par būvniecības atgūšanos 2026. gadā. "Inflācijai samazinoties, 2026. gads varētu būt atgūšanās gads būvniecības tirgos," pagājušā gada oktobrī Oslo notikušajā 73. Starptautiskajā skujkoku konferencē sacīja Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības federācijas viceprezidents Mortens Bergstens, "Pēdējo gadu laikā regulējums un birokrātiskā sloga apjoms ir strauji pieaudzis. Lai nozare varētu attīstīties, šī tendence ir jāaptur vai, ideālā gadījumā, jāmaina pretējā virzienā."

Savukārt, Eiropas Kokzāģētavu organizācijas prezidents Tomijs Sneks situāciju raksturoja vēl asāk: “Kad pieprasījums atjaunosies, pastāv risks, ka apaļkoku cenas būs pārāk augstas.”

Jāatzīst, ka šobrīd ļoti daudz kas ir mainījies sākoties ASV un Izraēlas konfliktam ar Irānu, kas izraisīja neprognozējamu ekonomisko satricinājumu virkni visā pasaulē.